

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล ในโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาเอกสารจากครูอนุบาล รวม 318 คน จาก 142 โรงเรียน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล และปัญหาที่พบ

1) การวางแผน

2) การดำเนินงาน

- กรอบการประเมินพัฒนาการเด็ก

- ช่วงเวลาในการประเมินพัฒนาการเด็ก

- ลักษณะการประเมินพัฒนาการเด็ก

- วิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก

- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

- การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

3) การนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้

4) ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็ก

1.3 ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็ก นำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน

และการศึกษาเอกสารของครูอนุบาล

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล

2.3 ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็ก

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	16	5.0
หญิง	302	95.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	6	1.9
25-35 ปี	44	13.8
36-45 ปี	126	39.6
46-55 ปี	120	37.7
56 ปีขึ้นไป	22	6.9
3. สอนระดับชั้น		
อนุบาล 1	149	46.9
อนุบาล 2	142	44.7
คละอายุ	27	8.5
4. ประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล		
1-5 ปี	114	35.8
6-10 ปี	88	27.7
11-15 ปี	42	13.2
16-20 ปี	40	12.6
21 ปีขึ้นไป	34	10.7

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	37	11.6
สาขาวิชา		
คหกรรมศาสตร์	6	1.9
ประกาศนียบัตรการศึกษา (ปกศ.)	1	0.3
การอนุบาลศึกษา	5	1.6
วิทยาศาสตร์	1	0.3
พลศึกษา	1	0.3
การตลาด	3	0.9
สังคมศึกษา	5	1.6
การประถมศึกษา	2	0.6
อุตสาหกรรมศิลป์	1	0.3
ภาษาไทย	1	0.3
พิเศษมัธยม(พม.)	1	0.3
ไม่ระบุ	9	2.8
5.2 ปริญญาตรี	275	86.5
สาขาวิชา		
ภาษาไทย	39	12.3
สังคมศึกษา	19	6.0
การประถมศึกษา	72	22.6
การศึกษาปฐมวัย/การอนุบาลศึกษา	58	18.2
แนะแนวการศึกษา	3	0.9
การบริหารการศึกษา	13	4.1
สุขศึกษา	7	2.2
คหกรรมศาสตร์	15	4.7
นาฏศิลป์	5	1.6

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
การบริหารธุรกิจ	1	0.3
การศึกษานอกระบบ	1	0.3
อุตสาหกรรมศิลป์	3	0.9
ภาษาอังกฤษ	4	1.3
เกษตรศาสตร์	5	1.6
การจัดการทั่วไป	1	0.3
การพัฒนาชุมชน	1	0.3
บรรณารักษศาสตร์	4	1.3
การศึกษาผู้ใหญ่	1	0.3
อาหารและโภชนาการ	1	0.3
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	3	0.9
พลศึกษา	4	1.3
จิตวิทยาแนะแนว	1	0.3
การบริหารโรงเรียน	2	0.6
การส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร	1	0.3
ภูมิศาสตร์	1	0.3
เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	1	0.3
ศิลปศึกษา	2	0.6
คณิตศาสตร์	1	0.3
ไม่ระบุ	7	2.2
5.3 ปริญญาโท	6	1.9
สาขาวิชา		
การบริหารการศึกษา	3	0.9
การศึกษาปฐมวัย	2	0.6
หลักสูตรและการสอน	1	0.3

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คือร้อยละ 95 มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 39.6 และ 46 – 55 ปี ร้อยละ 37.7 ตามลำดับ สอนระดับชั้นอนุบาล 1 ร้อยละ 46.9 ชั้นอนุบาล 2 ร้อยละ 44.7 สำหรับชั้นคณะอายุมีร้อยละ 8.5 ในด้านประสบการณ์ในการสอน ชั้นอนุบาลพบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์เพียง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 86.5 โดยส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาการประถมศึกษา การศึกษาปฐมวัย/การอนุบาลศึกษา และภาษาไทย ร้อยละ 22.6 18.2 และ 12.3 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล และปัญหาที่พบ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการวางแผน

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. หลักในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน	276	86.8
ประเมินพัฒนาการเด็กบางด้าน เช่น ด้านสติปัญญา เป็นต้น	26	8.2
ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	172	54.1
ประเมินพัฒนาการเด็กขณะทำกิจกรรมปกติ	236	74.2
ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย	237	74.5
ผู้ปกครอง เพื่อนเด็กมีส่วนร่วม	2	0.6
ประเมินตามสภาพจริง	2	0.6
2. การเตรียมตัวก่อนการประเมินพัฒนาการเด็ก		
2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุ โดยศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้	224	70.4
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	64	20.1
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	32	10.1
หนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	16	5.0
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา/การศึกษาปฐมวัย	13	4.1
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (แบบ อบ.)	9	2.8

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	6	1.8
คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	3	0.9
หนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กปฐมวัย	3	0.9
ไม่ระบุ	78	24.5
2.2 เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก	54	17.0
โดยเข้ารับการอบรมในหัวข้อต่อไปนี้		
การจัดการเรียนการสอน	7	2.2
การประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	5	1.5
การประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงาน	3	0.9
สารนิทัศน์สู่การเรียนรู้	1	0.3
ไม่ระบุ	32	10.1
2.3 ศึกษาวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก	186	58.5
โดยศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้		
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	60	18.8
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	15	4.7
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา/การศึกษาปฐมวัย	15	4.7
คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	4	1.2
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (แบบ อบ.)	5	1.5
แบบประเมินพัฒนาการเด็กต่าง ๆ	4	1.2
คู่มือต่าง ๆ ของครู	7	2.2
ปรึกษาเพื่อนครู/ผู้เชี่ยวชาญ	3	0.9
แบบฝึกทักษะต่าง ๆ	1	0.3
ไม่ระบุ	72	22.6

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
2.4 ศึกษาวิธีการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	91	28.6
โดยศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้		
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	15	4.7
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	5	1.5
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา/การศึกษาปฐมวัย	4	1.2
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (แบบ อบ.)	6	1.8
คู่มือต่าง ๆ ของครู	6	1.8
ปรึกษาเพื่อนครู/ผู้เชี่ยวชาญ	2	0.6
ไม่ระบุ	53	16.6
2.5 ศึกษาวิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	75	23.6
โดยศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้		
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	17	5.3
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	5	1.5
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา/การศึกษาปฐมวัย	6	1.8
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (แบบ อบ.)	1	0.3
คู่มือต่าง ๆ ของครู	3	0.9
หนังสือพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	2	0.6
ปรึกษาเพื่อนครู/ผู้เชี่ยวชาญ	4	1.2
วิทยานิพนธ์	1	0.3
ไม่ระบุ	36	11.3
2.6 ไม่ระบุ	29	9.1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
3. สิ่งที่กำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละปีการศึกษา		
ขอบเขตหรือสิ่งที่ต้องการประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	191	60.1
ช่วงเวลาที่ประเมินพัฒนาการเด็ก	173	54.4
ลักษณะ หรือแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินแบบต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้	233	73.3
วิธีการที่จะนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก	277	87.1
เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก	184	57.9
วิธีการที่จะนำมาใช้ในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	133	41.8
เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	111	34.9
4. การกำหนดสิ่งที่ประเมินพัฒนาการเด็ก		
กำหนดขึ้นโดยใช้ความรู้เดิม ไม่มีการจัดบันทึกหรือทำเป็นแผนงาน	57	17.9
กำหนดขึ้นโดยใช้ความรู้เดิม และมีการจัดบันทึกเป็นแผนงาน	162	50.9
กำหนดขึ้นโดยร่วมกับครูระดับชั้นเดียวกัน จัดบันทึกและจัดทำเป็นแผนงาน	180	56.6
กำหนดขึ้นโดยมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วจัดทำเป็นแผนงาน	212	66.7
ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	2	0.6
5. ระยะเวลาของแผนงานที่กำหนดขึ้น		
ตลอดปีการศึกษา	203	63.8
1 ภาคการศึกษา	118	37.1
1 เดือน	14	4.4
1 สัปดาห์	38	11.9
วันต่อวัน	16	5.0
ตามหน่วยการเรียนรู้ หรือหัวเรื่องที่เรียน	148	46.5

จากตารางที่ 11 สำหรับการวางแผนเพื่อการประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาลนั้น พบว่าหลักในการประเมินพัฒนาการเด็กที่ครูคำนึงถึงมากที่สุด คือ การประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ร้อยละ 86.8 รองลงมาเป็นการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย และการประเมินพัฒนาการเด็กขณะทำกิจกรรมปกติ ร้อยละ 74.5 และ 74.2 ตามลำดับ

สำหรับการเตรียมตัวของครูนั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุ ร้อยละ 70.4 รองลงมาเป็นการศึกษาวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 58.5 ซึ่งการเตรียมตัวก่อนการประเมินพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ มีวิธีการคือ การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุ ศึกษาจากหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 20.1 รองลงมาเป็นการศึกษาจากคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 10.1 โดยพบว่าครู ร้อยละ 24.5 ไม่ได้ระบุว่าศึกษาจากแหล่งใด

การเตรียมตัวโดยการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กนั้นมีน้อยเพียงร้อยละ 17 ซึ่งร้อยละ 10.1 ไม่ระบุหัวข้อที่เข้ารับการอบรม และร้อยละ 2.2 เป็นการเข้ารับการอบรมในหัวข้อที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก ครูอนุบาลศึกษาจากคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 18.8 โดยร้อยละ 22.6 ไม่ได้ระบุว่าศึกษาจากแหล่งใด

การศึกษาวิธีการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ครูอนุบาลศึกษาจากคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 4.7 โดยร้อยละ 16.6 ไม่ได้ระบุว่าศึกษาจากแหล่งใด

ส่วนการศึกษาวิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กนั้น ครูอนุบาลศึกษาจากคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 5.3 และร้อยละ 11.3 ไม่ได้ระบุว่าศึกษาจากแหล่งใดอีกเช่นกัน

สำหรับสิ่งที่ครูอนุบาลกำหนดไว้ล่วงหน้า ก่อนการประเมินพัฒนาการเด็ก ในแต่ละปีการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการกำหนดวิธีการที่จะนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก คือร้อยละ 87.1 รองลงมาเป็นลักษณะหรือแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินแบบต่าง ๆ และขอบเขตหรือสิ่งที่ต้องการประเมิน ร้อยละ 73.3 และ 60.1 ตามลำดับ โดยการกำหนดขึ้นนั้น ส่วนใหญ่กำหนดขึ้นโดยมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลและจัดทำเป็นแผนงาน คือร้อยละ 66.7 รองลงมาเป็นการกำหนดขึ้นโดยร่วมกับครูระดับชั้นเดียวกัน มีการจัดบันทึกและจัดทำเป็นแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 56.6

ระยะเวลาของแผนงานที่กำหนดขึ้นส่วนใหญ่เป็นแผนงานตลอดปีการศึกษา คือร้อยละ 63.8 รองลงมาเป็นแผนงานที่กำหนดขึ้นตามหน่วยการเรียนรู้ หรือหัวเรื่องที่เรียน ร้อยละ 46.5

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกรอบการประเมินพัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. กรอบการประเมินพัฒนาการเด็ก		
พัฒนาการด้านร่างกาย	309	97.2
พัฒนาการด้านสังคม	308	96.9
พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	311	97.8
พัฒนาการด้านสติปัญญา	312	98.1
การเรียนรู้ของเด็ก	149	46.9
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	9	2.8
1.1 การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย		
สุขภาพอนามัย	288	90.6
การทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก	301	94.7
การทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่	303	95.3
การรักษาความปลอดภัย	9	2.8
สมรรถภาพร่างกาย	3	0.9
1.2 การประเมินพัฒนาการด้านสังคม		
การปรับตัวของเด็ก	282	88.7
การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	315	99.1
ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	263	82.7
การช่วยเหลือตนเอง	257	80.8
การช่วยเหลือและการแบ่งปัน	291	91.5
มารยาทตามวัฒนธรรมไทย	240	75.5
คุณธรรมจริยธรรม	3	0.9
ความมีระเบียบวินัย	2	0.6
การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	1	0.3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1.3 การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ		
การแสดงความรู้สึกและอารมณ์	302	95
ความเข้าใจในตนเอง	246	77.4
ความสามารถในการควบคุมการแสดงออกของอารมณ์	298	93.7
การรอคอย	6	1.9
1.4 การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็ก		
การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5	303	95.3
การจำแนกเปรียบเทียบ	285	89.6
การจัดหมวดหมู่	276	86.8
การเรียงลำดับ	272	85.5
การหาความสัมพันธ์	260	81.8
การแก้ปัญหา	254	79.9
การรู้ค่าจำนวน	281	88.4
ภาษาและการใช้ภาษา	249	78.3
ความคิดสร้างสรรค์	281	88.4
เนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้	201	63.2
กระบวนการคิด	227	71.4
มิติสัมพันธ์	5	1.6

จากตารางที่ 12 พบว่ากรอบการประเมินหรือสิ่งที่ต้องประเมินสำหรับเด็กอนุบาลนั้น ส่วนใหญ่มีการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านใกล้เคียงกัน คือ พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการด้านร่างกาย และพัฒนาการด้านสังคม ร้อยละ 98.1 97.8 97.2 และ 96.9 ตามลำดับ

การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ส่วนใหญ่มีการประเมินการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ ร้อยละ 95.3 รองลงมาเป็นการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก และสุขภาพอนามัย ร้อยละ 94.7 และ 90.6 ตามลำดับ

การประเมินพัฒนาการด้านสังคม ส่วนใหญ่มีการประเมินการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 99.1 รองลงมาเป็นการช่วยเหลือและการแบ่งปัน การปรับตัวของเด็ก ร้อยละ 91.5 และ 88.7 ตามลำดับ

การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ส่วนใหญ่มีการประเมินการแสดงความรู้สึกและอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาเป็นความสามารถในการควบคุมและการแสดงออกของอารมณ์ร้อยละ 93.7

สำหรับการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กนั้น ส่วนใหญ่มีการประเมินการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คิดเป็นร้อยละ 95.3 รองลงมาเป็นการจำแนกเปรียบเทียบ ร้อยละ 84.6 และการรู้ค่าจำนวนกับความคิดสร้างสรรค์ร้อยละ 88.4

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
ประเมินทุกครั้งที่เด็กทำกิจกรรม	228	71.7
ประเมินวันละครั้ง	21	6.6
ประเมินสัปดาห์ละครั้ง	85	26.7
ประเมินเดือนละครั้ง	41	12.9
ประเมินภาคเรียนละครั้ง	97	30.5
ประเมินภาคเรียนละ 2 ครั้ง	72	22.6
ประเมินเมื่อต้องการข้อมูลเป็นพิเศษ	72	22.6
ไม่แน่นอน/แล้วแต่โอกาส	7	2.2

จากตารางที่ 13 พบว่าช่วงเวลาที่ครูอนุบาลใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กนั้น ส่วนใหญ่เป็นการประเมินทุกครั้งที่เด็กทำกิจกรรมคือ ร้อยละ 71.7 รองลงมาเป็นการประเมินภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 30.5 และประเมินสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 26.7

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการประเมินพัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. ประเมินเด็กเป็นรายบุคคล	293	92.1
1.1 ความถี่ในการประเมิน		
ปีการศึกษาละครั้ง	10	3.1
ภาคการศึกษาละครั้ง	71	22.3
เดือนละครั้ง	51	16.0
สัปดาห์ละครั้ง	81	25.5
วันละครั้ง	23	7.2
มีการประเมินต่อเนื่องตลอดปี	190	59.7
ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	2	0.6
ทุกครั้งที่เด็กทำกิจกรรม	8	2.4
1.2 ลักษณะการประเมิน		
ประเมินเด็กทุกคน	277	87.1
ประเมินเด็กบางคน	26	8.2
ประเมินเฉพาะเด็กที่มีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	72	22.6
2. ประเมินตามสภาพความเป็นจริง	283	89.0
2.1 ความถี่ในการประเมิน		
ปีการศึกษาละครั้ง	7	2.2
ภาคการศึกษาละครั้ง	70	22.0
เดือนละครั้ง	41	12.9
สัปดาห์ละครั้ง	67	21.1
วันละครั้ง	21	6.6
มีการประเมินต่อเนื่องตลอดปี	192	60.4
ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	8	2.5

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
2.2 ลักษณะการประเมิน		
ประเมินพร้อม ๆ กับการเรียนการสอน	226	71.1
ตั้งอยู่บนพื้นฐานเหตุการณ์ในชีวิตจริง	89	28.0
ประเมินโดยยึดพฤติกรรมที่แสดงออกมาจริงเป็นสำคัญ	207	65.1
เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน	107	33.6
ประเมินโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีส่วนร่วมในการประเมิน	146	45.9
3. ประเมินจากการปฏิบัติ	246	77.4
3.1 ความถี่ในการประเมิน		
ปีการศึกษาละครั้ง	6	1.9
ภาคการศึกษาละครั้ง	46	14.5
เดือนละครั้ง	32	10.1
สัปดาห์ละครั้ง	69	21.7
วันละครั้ง	36	11.3
มีการประเมินต่อเนื่องตลอดปี	172	54.1
ทุกครั้งที่เด็กทำกิจกรรม/ผลงาน	4	1.3
3.2 ลักษณะการประเมิน		
ประเมินจากผลงานเด็ก	220	69.2
ประเมินกระบวนการทำงานของเด็ก	210	66.0
ประเมินความรู้และทักษะที่เกิดขึ้น	189	59.4
การแก้ปัญหา	4	1.3
4. ประเมินเด็กเป็นกลุ่มย่อย	151	47.5
5. ประเมินเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียน	101	31.8

จากตารางที่ 14 พบว่าลักษณะการประเมินที่ครูอนุบาลนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กนั้น ส่วนใหญ่เป็นการประเมินเด็กเป็นรายบุคคล คือร้อยละ 92.1 รองลงมาเป็นการประเมินตามสภาพความเป็นจริง และการประเมินจากการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 89 และ 77.4 ตามลำดับ

สำหรับการประเมินเด็กเป็นรายบุคคล ส่วนใหญ่มีการประเมินต่อเนืองตลอดปี คิดเป็นร้อยละ 59.7 โดยเป็นการประเมินเด็กทุกคน ร้อยละ 87.1

การประเมินตามสภาพความเป็นจริงนั้น ส่วนใหญ่มีการประเมินต่อเนืองตลอดปี คือร้อยละ 60.4 ซึ่งส่วนใหญ่ประเมินพร้อมกับการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 71.1 และประเมินโดยยึดพฤติกรรมที่แสดงออกมาจริงเป็นสำคัญร้อยละ 65.1 ตามลำดับ

ส่วนการประเมินจากการปฏิบัตินั้น ส่วนใหญ่มีการประเมินต่อเนืองตลอดปี คิดเป็นร้อยละ 54.1 อีกเช่นกัน โดยเป็นการประเมินจากผลงานเด็ก ร้อยละ 69.2 ประเมินกระบวนการทำงานของเด็กร้อยละ 66 และประเมินความรู้และทักษะที่เกิดขึ้น ร้อยละ 59.4

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ
เด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	316	99.4
1.1 ความถี่ในการใช้		
สังเกตปีการศึกษาละครั้ง	3	0.9
สังเกตภาคการศึกษาละครั้ง	31	9.7
สังเกตเดือนละครั้ง	25	7.9
สัปดาห์ละครั้ง	60	18.9
สังเกตวันละครั้ง	88	27.7
มีการสังเกตต่อเนื่องตลอดปี	256	80.5
สังเกตทุกกิจกรรม/ตลอดเวลาเมื่อเด็กทำกิจกรรม	5	1.6
1.2 ลักษณะในการใช้		
สังเกตเด็กทุกคน	261	82.1
สังเกตเด็กบางคน	36	11.3
สังเกตโดยไม่มีการจัดบันทึก	82	25.8
สังเกตและมีการจัดบันทึก	149	46.9
สังเกต จัดบันทึก ดีความ แปลความหมายและสรุปพฤติกรรม ใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ	116	36.5
	83	26.1
2. การสัมภาษณ์เด็ก	284	89.3
2.1 ความถี่ในการใช้		
สัมภาษณ์ปีการศึกษาละครั้ง	6	1.9
สัมภาษณ์ภาคการศึกษาละครั้ง	28	8.8
สัมภาษณ์เดือนละครั้ง	35	11.0
สัมภาษณ์สัปดาห์ละครั้ง	60	18.9
สัมภาษณ์วันละครั้ง	26	8.2
มีการสัมภาษณ์ต่อเนื่องตลอดปี	203	63.8
สัมภาษณ์ภาคเรียนละ 2 ครั้ง	6	1.8
ไม่แน่นอน	3	0.9

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
2.2 ลักษณะในการใช้		
สัมภาษณ์เด็กทุกคน	184	57.9
สัมภาษณ์เด็กบางคน	66	20.8
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า	64	20.1
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน	159	50.0
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมหัวข้อคร่าว ๆ	66	20.8
สัมภาษณ์โดยไม่มีการจัดบันทึก	91	28.6
สัมภาษณ์และมีการจัดบันทึก	87	27.4
สัมภาษณ์ จัดบันทึก ตีความ แปลความหมาย และสรุปพฤติกรรม ใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ	82	25.8
68	21.4	
3. การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	268	84.3
3.1 ความถี่ในการใช้		
สัมภาษณ์ปีการศึกษาละครั้ง	7	2.2
สัมภาษณ์ภาคการศึกษาละครั้ง	98	30.8
เดือนละครั้ง	39	12.3
สัมภาษณ์สัปดาห์ละครั้ง	21	6.6
สัมภาษณ์วันละครั้ง	5	1.6
มีการสัมภาษณ์ต่อเนื่องตลอดปี	127	39.9
สัมภาษณ์เมื่อเด็กมีปัญหา	15	4.5
สัมภาษณ์ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	4	1.2
ไม่แน่นอน/เมื่อมีโอกาสพบผู้ปกครอง	6	1.8
3.2 ลักษณะในการใช้		
สัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กทุกคน	100	31.4
สัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กบางคน	148	46.5
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า	63	19.8
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน	143	45.0

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมหัวข้อคร่าว ๆ	58	18.2
สัมภาษณ์โดยไม่มีการจัดบันทึก	80	25.2
สัมภาษณ์และมีการจัดบันทึก	97	30.5
สัมภาษณ์ จัดบันทึก ที่ความ แปลความหมาย และสรุปพฤติกรรม	71	22.3
ใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ	62	19.5
4. การใช้แบบประเมินพัฒนาการ	257	80.8
4.1 ความถี่ในการใช้		
ใช้ประเมินปีการศึกษาละครั้ง	6	1.9
ใช้ประเมินภาคการศึกษาละครั้ง	131	41.2
ใช้ประเมินเดือนละครั้ง	38	11.9
ใช้ประเมินสัปดาห์ละครั้ง	42	13.2
ใช้ประเมินวันละครั้ง	4	1.3
ใช้ประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดปี	109	34.3
ใช้ประเมินภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	7	2.1
ใช้ประเมินตามกิจกรรมในแต่ละวัน	2	0.6
4.2 ลักษณะในการใช้		
ใช้ประเมินเด็กทุกคน	223	70.1
ใช้ประเมินเด็กบางคน	20	6.3
ใช้ประเมินพัฒนาการทุกด้าน	193	60.7
ใช้ประเมินพัฒนาการบางด้าน	17	5.3
ประเมินเด็กให้เสร็จสิ้นภายในวันเดียว	7	2.2
มีการแปลความหมายและสรุปพัฒนาการเด็กจากการประเมิน	84	26.4
ใช้แบบประเมินพัฒนาการร่วมกับวิธีการอื่น ๆ	98	30.8

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
5. การเขียนบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็ก	229	72.0
5.1 ความถี่ในการใช้		
บันทึกปีการศึกษาละครั้ง	11	3.5
บันทึกภาคการศึกษาละครั้ง	85	26.7
บันทึกเดือนละครั้ง	29	9.1
บันทึกสัปดาห์ละครั้ง	60	18.9
บันทึกวันละครั้ง	25	7.9
บันทึกอย่างต่อเนื่องตลอดปี	110	34.6
บันทึกภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	2	0.6
ไม่แน่นอน	1	0.3
บันทึกตามกิจกรรมในแต่ละวัน	1	0.3
5.2 ลักษณะในการใช้		
บันทึกเด็กทุกคน	126	39.6
บันทึกเด็กบางคน	49	15.4
บันทึกกิจกรรมการเรียนการสอน	95	29.9
บันทึกเหตุการณ์ที่มีความสำคัญกับครูและเด็ก	64	20.1
บันทึกพฤติกรรมที่สนใจพิเศษ เช่น พฤติกรรมที่เป็นปัญหา	133	41.8
มีการแปลความหมายและสรุปพัฒนาการเด็กจากการเขียนบันทึก	57	17.9
ใช้การเขียนบันทึกร่วมกับวิธีการอื่น ๆ	41	12.9

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
6. การทดสอบด้วยแบบทดสอบรูปภาพ	209	65.7
6.1 ความถี่ในการใช้		
ทดสอบปีการศึกษาละครั้ง	9	2.8
ทดสอบภาคการศึกษาละครั้ง	87	27.4
ทดสอบเดือนละครั้ง	38	11.9
ทดสอบสัปดาห์ละครั้ง	31	9.7
ทดสอบวันละครั้ง	6	1.9
ทดสอบอย่างต่อเนื่องตลอดปี	78	24.5
ทดสอบภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง	4	1.2
ทดสอบตามหน่วยการเรียนรู้	2	0.6
6.2 ลักษณะในการใช้		
ทดสอบเด็กทุกคน	176	55.3
ทดสอบเด็กบางคน	2	0.6
ทดสอบพัฒนาการบางด้าน	23	7.2
ทดสอบพัฒนาการทุกด้าน	117	36.8
ทดสอบความรู้ความเข้าใจของเด็ก	79	24.8
ใช้การทดสอบเพียงอย่างเดียวเป็นเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการเด็ก	15	4.7
มีการแปลความหมายและสรุปพัฒนาการเด็กจากการทดสอบ	34	10.7
ใช้การทดสอบร่วมกับวิธีการประเมินอื่น ๆ	65	20.4

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
7. การทำสังคัมมิตี	114	35.8
7.1 ความถี่ในการใช้		
ปีการศึกษาละครั้ง	12	3.8
ภาคการศึกษาละครั้ง	52	16.4
เดือนละครั้ง	27	8.5
สัปดาห์ละครั้ง	11	3.5
มีการประเมินต่อเนื่องตลอดปี	31	9.7
7.2 ลักษณะในการใช้		
เพื่อประเมินพัฒนาการบางด้าน	35	11.0
มีการแปลความหมายและสรุปพัฒนาการเด็กจากการทำสังคัมมิตี	30	9.4
ใช้การทำสังคัมมิตีร่วมกับวิธีการประเมินอื่น ๆ	36	11.3
8. การทดสอบด้วยวาจา	238	74.8
9. การประเมินจากแฟ้มสะสมผลงานเด็ก	274	86.2

จากตารางที่ 15 พบว่าวิธีการที่ครูอนุบาลนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก ส่วนใหญ่ คือ การสังเกตพฤติกรรมเด็กร้อยละ 99.4 รองลงมาเป็นการสัมภาษณ์เด็ก ร้อยละ 89.3 และการประเมินจากแฟ้มผลงานเด็กร้อยละ 86.2 ตามลำดับ

สำหรับการสังเกตพฤติกรรมเด็กนั้น ส่วนใหญ่มีการสังเกตต่อเนื่องตลอดปี คิดเป็นร้อยละ 80.5 ซึ่งการสังเกตส่วนใหญ่ สังเกตเด็กทุกคน ร้อยละ 82.1 สังเกตและมีการจดบันทึก ร้อยละ 46.9 และเป็นที่น่าสังเกตว่า มีการสังเกตโดยไม่มีมีการจดบันทึก ร้อยละ 25.8

การสัมภาษณ์เด็ก ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีการสัมภาษณ์ต่อเนื่องตลอดปี คือ ร้อยละ 63.8 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เด็กทุกคน ร้อยละ 57.9 สัมภาษณ์โดยการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน ร้อยละ 50 และสัมภาษณ์โดยไม่มีมีการจดบันทึก ร้อยละ 28.6 ตามลำดับ

การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีการสัมภาษณ์ต่อเนื่องตลอดปี คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาเป็นการสัมภาษณ์ภาคการศึกษาละครั้ง ร้อยละ 30.8 โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กบางคน ร้อยละ 46.5 สัมภาษณ์โดยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน ร้อยละ 45 ตามลำดับ

การใช้แบบประเมินพัฒนาการ ครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้ประเมินภาคการศึกษาละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.2 และใช้ประเมินต่อเนื่องตลอดปี ร้อยละ 34.3 ตามลำดับ โดยใช้การประเมินเด็กทุกคน ร้อยละ 70.1 และใช้ประเมินพัฒนาการทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 60.7

การเขียนบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็ก ส่วนใหญ่มีการบันทึกอย่างต่อเนื่องตลอดปี ร้อยละ 34.6 และบันทึกภาคการศึกษาละครั้ง ร้อยละ 26.7 ตามลำดับ ซึ่งเป็นการบันทึกพฤติกรรมที่สนใจพิเศษ เช่น พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ร้อยละ 41.8 รองลงมา คือ บันทึกเด็กทุกคน คิดเป็นร้อยละ 39.6

การทดสอบด้วยแบบทดสอบรูปภาพ ส่วนใหญ่ทดสอบภาคการศึกษาละครั้ง คือร้อยละ 27.4 และมีการทดสอบอย่างต่อเนื่องตลอดปี ร้อยละ 24.5 โดยเป็นการทดสอบเด็กทุกคน ร้อยละ 55.3 รองลงมาเป็น ทดสอบพัฒนาการทุกด้านและทดสอบความรู้ความเข้าใจของเด็ก คิดเป็น ร้อยละ 36.8 และ 24.8 ตามลำดับ

ส่วนการทำสังคัมมิตี ส่วนใหญ่ทำภาคการศึกษาละครั้ง คือร้อยละ 16.4 และโดยการทำสังคัมมิตีร่วมกับวิธีการอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.3

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
พัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
แบบบันทึกการสังเกต	266	83.6
แบบบันทึกการสัมภาษณ์	197	61.9
แฟ้มผลงานเด็ก	281	88.4
แบบบันทึกสั้นเกี่ยวกับเด็ก	95	29.9
แบบประเมินพัฒนาการ	242	76.1
แผนภาพการทำสังคัมมิตี	46	14.5
แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเอง	123	38.7
แบบทดสอบมาตรฐาน	31	9.7

จากตารางที่ 16 พบว่าเครื่องมือที่ครูอนุบาลส่วนใหญ่นำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก คือ แฟ้มผลงานเด็ก ร้อยละ 88.4 รองลงมา เป็นแบบบันทึกการสังเกต ร้อยละ 83.6 และแบบประเมินพัฒนาการร้อยละ 76.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรายงานผลการประเมิน
พัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. ผู้บังคับบัญชา	307	96.5
1.1 เครื่องมือที่ใช้รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ระเบียบสะสม	162	50.9
บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3)	208	65.4
แบบบันทึกการชั่งน้ำหนักและส่วนสูง -	243	76.4
สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01)	300	94.3
สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)	292	91.8
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03)	263	82.7
แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน	5	1.5
แบบวิเคราะห์ผู้เรียน	2	0.6
1.2 วิธีการที่ใช้ในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก		
การรายงานด้วยเอกสาร หรือแบบบันทึกต่าง ๆ (เฉลี่ย 1.7 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	291	91.5
การรายงานด้วยวาจา พบปะ พูดคุย (เฉลี่ย 7.3 ครั้ง/ ภาคการศึกษา)	94	29.6
บันทึกการสอน (เฉลี่ย 15.2 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	192	60.4
นำเสนอผลงานเด็ก	5	1.6
2. ผู้ปกครอง	294	92.5
2.1 เครื่องมือที่ใช้รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ระเบียบสะสม	59	18.6
บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3)	91	28.6
แบบบันทึกการชั่งน้ำหนักและส่วนสูง	133	41.8

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01)	290	91.2
สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)	145	45.6
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03)	144	45.3
ผลงานเด็ก	20	6.0
สารสัมพันธ์	9	2.7
2.2 วิธีการที่ใช้ในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก		
การประชุมตามวาระและโอกาสต่าง ๆ (เฉลี่ย 1.3 ครั้ง/ ภาคการศึกษา)	213	67.0
การจัดป้ายนิเทศ (เฉลี่ย 4.6 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	97	30.5
การรายงานด้วยวาจา พบปะ พูดคุย (เฉลี่ย 11.8 ครั้ง/ ภาคการศึกษา)	194	61.0
รายงานทางโทรศัพท์ (เฉลี่ย 5.3 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	21	6.6
จดหมายข่าว (เฉลี่ย 8.6 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	74	23.3
เยี่ยมบ้านเด็ก (เฉลี่ย 1.6 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	139	43.7
สมุดรายงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้น (เฉลี่ย 1.2 ครั้ง/ภาคการศึกษา)	247	77.7
สารสัมพันธ์	11	3.5
3. ครูระดับชั้นที่สูงขึ้นไป	67	21.1
4. ฝ่ายวิชาการโรงเรียน	7	2.2

จากตารางที่ 17 พบว่า การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กของครูอนุบาล ส่วนใหญ่เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาคิดเป็นร้อยละ 96.5 และมีการรายงานต่อผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 92.5

การรายงานต่อผู้บังคับบัญชา เครื่องมือที่ครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้รายงาน คือ สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) ร้อยละ 94.3 สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กก่อนประถมศึกษา (อบ.02) ร้อยละ 91.8 และแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ร้อยละ 82.7 ตามลำดับ ซึ่งวิธีการที่ใช้รายงานส่วนใหญ่เป็นการรายงานด้วยเอกสารหรือแบบบันทึกต่าง ๆ (เฉลี่ย 1.7 ครั้ง / ภาคการศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 91.5

การรายงานต่อผู้ปกครองนั้น เครื่องมือที่ครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้รายงาน คือ สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) ร้อยละ 91.2 โดยวิธีการที่ใช้รายงานส่วนใหญ่เป็นสมุดรายงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเอง (เฉลี่ย 1.2 ครั้ง / ภาคการศึกษา) คิดเป็น ร้อยละ 77.7

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
เพื่อสื่อสารกับเด็ก	112	35.2
เพื่อติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ปกครอง	186	58.5
เพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	108	34.0
เพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาตามหน้าที่	157	49.4
เพื่อความเข้าใจถึงพัฒนาการ ความต้องการและปัญหาของเด็ก	268	84.3
เพื่อติดตาม คัดกรองหรือวินิจฉัยเด็ก	104	32.7
เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน	225	70.8
เพื่อวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	238	74.8
เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการประเมินประกันคุณภาพต่าง ๆ	185	58.2
เพื่อประเมินตนเอง	1	0.3

จากตารางที่ 18 พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้เพื่อความเข้าใจถึงพัฒนาการ ความต้องการและปัญหาของเด็ก ร้อยละ 84.3 รองลงมาเพื่อวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.8 และ 70.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาที่พบจากการประเมิน
พัฒนาการเด็ก

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. ปัจจัยที่มาจากตัวครู		
ไม่เข้าใจจุดประสงค์/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน	64	20.1
ขาดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	35	11.0
ไม่เข้าใจแนวคิดพื้นฐานสำคัญของเด็ก	49	15.4
ประเมินไม่ครอบคลุมทุกด้าน	97	30.5
ใช้วิธีการประเมินไม่หลากหลาย	108	34.0
ภาระงานมีมากไม่มีเวลาประเมิน	153	48.1
ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือ ที่ใช้ประเมิน	103	32.4
ไม่พบปัญหา	39	12.3
2. ปัจจัยที่มาจากผู้บริหาร		
ไม่เข้าใจจุดประสงค์/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน	77	24.2
ขาดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	79	24.8
ไม่เข้าใจแนวคิดพื้นฐานสำคัญของเด็ก	121	38.1
ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือ ที่ใช้ประเมิน	107	33.6
ไม่พบปัญหา	115	36.2
3. ปัจจัยที่มาจากเด็ก		
เด็กในชั้นเรียนมีจำนวนมาก	197	61.9
อัตราของการพัฒนาของเด็กเร็วมาก	14	4.4
เด็กเล็กมีช่วงความสนใจสั้น	240	75.5
ข้อจำกัดในการใช้ภาษาของเด็ก	87	27.4
ลักษณะการแสดงออกของเด็ก เช่น การเลียนแบบ	177	55.7
เด็กเรียนรวมกัน 2 กลุ่ม (คละอายุ)	5	1.5

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
4. ปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้		
ไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงและส่งเสริมเด็ก	80	25.2
เกิดช่องว่างในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง	108	34.0
ผู้ปกครองไม่รับรู้ และขาดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพัฒนาการเด็ก	253	79.6
ไม่สามารถนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาวางแผนและ พัฒนาการเรียนการสอนได้	63	19.8
ครูในระดับชั้นที่สูงขึ้นไม่ได้นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้	86	27.0
ครูในระดับสูงขึ้นไปไม่เข้าใจพัฒนาการเด็ก	2	0.6
ไม่พบปัญหา	15	4.5

จากตารางที่ 19 แสดงว่าปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็ก ปัจจัยที่มาจากตัวครู พบว่าส่วนใหญ่ ครูมีภาระงานมากไม่มีเวลาประเมิน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมา เป็นการใช้วิธีการประเมินไม่หลายหลาย ร้อยละ 34 และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือร้อยละ 32.4 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูอนุบาลที่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 12.3 ด้วย

ปัจจัยที่มาจากผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่ ผู้บริหารไม่เข้าใจแนวคิดพื้นฐานสำคัญของเด็ก คือ ร้อยละ 38.1 ไม่พบปัญหาจากผู้บริหาร ร้อยละ 36.2 และผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือที่ใช้ประเมินร้อยละ 33.6 ตามลำดับ

ปัจจัยที่มาจากเด็ก พบว่า ส่วนใหญ่พบปัญหาเนื่องจากเด็กเล็กมีช่วงความสนใจสั้น คิดเป็นร้อยละ 75.5 เด็กในชั้นเรียนมีจำนวนมาก ร้อยละ 61.9 และลักษณะการแสดงออกของเด็ก เช่น การอายน การเลียนแบบ คิดเป็นร้อยละ 55.7 ตามลำดับ

ปัญหาที่พบ เกี่ยวกับการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้ ส่วนใหญ่ คือ ผู้ปกครองไม่รับรู้และขาดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 79.6 รองลงมา คือ การเกิดช่องว่างในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง ร้อยละ 34 ครูในระดับชั้นที่สูงขึ้นไม่ได้นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้ ร้อยละ 27 และการไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงและส่งเสริมเด็ก คิดเป็นร้อยละ 25.2 ตามลำดับ

1.3 ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็กนอกเหนือจากปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยที่มาจากครู ปัจจัยที่มาจากเด็ก ปัจจัยที่มาจากผู้บริหาร และปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปใช้ ซึ่งได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงแล้วนั้น ปรากฏว่าครูพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การประเมินพัฒนาการเด็ก สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่
 - ขาดอุปกรณ์ในการทำแบบประเมิน เช่น ไม่มีเครื่องถ่ายเอกสารแบบประเมิน (3 คน)
 - อุปกรณ์ในการประเมินไม่เพียงพอ (2 คน)
 - มีเครื่องมือในการประเมินน้อย (4 คน)
 - ขาดเครื่องมือและรูปแบบในการประเมิน (2 คน)
 - ขาดแบบประเมินต่าง ๆ (2 คน)
 - สร้างแบบประเมินไม่เป็น (6 คน)
2. ปัญหาเกี่ยวกับการนำแบบประเมินที่มีอยู่ไปใช้ ได้แก่
 - คำที่ใช้ในแบบประเมินบางคำไม่ชัดเจน เข้าใจยาก (3 คน)
 - ไม่มีรายละเอียดในสิ่งที่ต้องการให้ประเมินในแบบประเมิน (2 คน)
 - สิ่งที่ต้องการประเมินหรือหัวข้อการประเมินมีมากเกินไป (5 คน)
 - รายการประเมินเกี่ยวกับเด็กมีมากเกินไป (3 คน)
 - ไม่มีแบบประเมินที่แน่นอนและตรงตามเป้าหมาย (2 คน)
3. ปัญหาเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางวิชาการด้านการประเมินพัฒนาการเด็ก ได้แก่
 - การจัดการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจกับครูเรื่องการประเมินพัฒนาการเด็กมีน้อยมาก (5 คน)
 - ไม่มีผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญที่สามารถแนะนำได้ (4 คน)
 - ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (2 คน)
 - นักวิชาการ โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ไม่ได้นำความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กมาแนะนำหรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอน (2 คน)

4. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กที่มีปัจจัยมาจากผู้ปกครอง ได้แก่

- ข้อจำกัดในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองใช้ภาษาถิ่น และอ่านเขียนไม่ได้ (7 คน)

- ผู้ปกครองไม่เข้าใจความหมาย จากการรายงานผลด้วยแบบประเมินต่าง ๆ (8 คน)

- ผู้ปกครองไม่เข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตร ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ (5 คน)

- ไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ (11 คน)

- นักเรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอ ขาดเรียนบ่อย เนื่องจากพบว่าบางส่วนติดตามผู้ปกครองไปทำงานรับจ้างต่างถิ่น (7 คน)

5. ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การประเมินพัฒนาการเด็ก ได้แก่

- การเรียนการสอนเด็กหลายอายุ (2 ระดับชั้นรวมกัน) (3 คน)

- จำนวนเด็กพิเศษมีมากขึ้นในห้องเรียน (8 คน)

- ไม่สามารถวางแผนการประเมินได้ (6 คน)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาเอกสารของครูอนุบาล

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน และศึกษาเอกสารของครูอนุบาล ในโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากโรงเรียน 4 โรงเรียน 5 วันติดต่อกัน ครูจำนวน 8 คน (โรงเรียนละ 2 คน) คนละ 2 วัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม-20 ตุลาคม 2546 สรุปผลได้ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านสิชล (นามสมมติ)

โรงเรียนบ้านสิชล เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตเมืองห่างจากตัวอำเภอประมาณ 17 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก มีไฟฟ้า น้ำประปาและโทรศัพท์ใช้ มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 417 คน ครูจำนวน 21 คน จัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ในระดับชั้นอนุบาล มี 2 ห้องเรียน

ครูคนที่ 1 เป็นเพศหญิง อายุ 45 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศึกษาก่อนหน้านี้ออนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้วจึงย้ายมาสอนที่โรงเรียนนี้ในระดับชั้นอนุบาล 1 เป็นเวลา 2 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 37 คน ไม่พบการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

1)สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)

2)สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)

3)แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งแบบ อบ.ต่าง ๆ

นี้ มีการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน

4)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีลักษณะเป็นแฟ้มเก็บผลงานเด็ก คือ เป็นของพลาสติกประจำตัวเด็กแต่ละคน มีไว้สำหรับให้เด็กนำผลงานศิลปะ หรือแบบฝึกที่เด็กทำทุกชิ้น ได้แก่ ภาพวาดระบายสี และแบบฝึกต่อเส้น มาเก็บไว้ในซองพลาสติกนี้ ไม่พบการจัดระบบแฟ้มผลงานกล่าวคือ เป็นการเก็บผลงานทุกชิ้นแล้วให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อตอนปลายภาคเรียน ไม่พบการคัดเลือกผลงาน ไม่พบการแปลความหมายเพื่อการประเมินพัฒนาการ

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ไม่พบการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-9.00 น.	-เด็กเข้าห้องเรียนห้องอาชยานต่าง ๆ -ร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง	-เด็กเข้าห้องเรียนห้องอาชยานต่าง ๆ -ร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง
9.0-10.00 น.	-เด็กเขียน "บ" (แบบฝึกหัด) -เล่นอิสระในห้องเรียน	-วาดภาพระบายสีอิสระ -เล่นอิสระในห้องเรียน
10.00-11.00 น.	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม
11.00-13.00 น.	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ
13.00-14.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.30-15.30 น.	-ตื่นนอน ตื่นนม -เตรียมตัวกลับบ้าน/เล่นอิสระ	-ตื่นนอน ตื่นนม -เตรียมตัวกลับบ้าน/เล่นอิสระ

ครูคนที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 48 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกสังคมศึกษา วิชาโทนาฏศิลป์ สอนระดับชั้นอนุบาล 2 ประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 21 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 30 คน ไม่พบการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1)สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
- 2)สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3)แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งแบบ อบ. ต่าง ๆ

นี้ มีการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน

4)แบบฝึกหัดที่ครูสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบโยงเส้นจับคู่ภาพกับจำนวน โยงเส้นจับคู่ตัวอักษรกับภาพ เป็นแบบฝึกหัดที่ครูนำมาให้เด็กทำพร้อมกันหมดทุกคนในช่วงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ ได้แก่ ครูสอนหน่วยข่าวแล้วให้เด็กทำแบบฝึกหัดเป็นการโยงเส้นจับคู่สัตว์ มีการตรวจโดยให้คะแนนเป็นดาวโดยไม่พบว่าครูนำผลคะแนน (ดาว) จากการตรวจผลงานเด็กมาใช้ประโยชน์ต่อ เมื่อให้ดาวเสร็จแต่ละครั้งก็เก็บผลงานไว้

5)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีลักษณะเป็นแฟ้มเก็บผลงานเด็ก คือ เป็นซองพลาสติกประจำตัวเด็กแต่ละคน มีไว้สำหรับให้เด็กนำผลงานศิลปะหรือแบบทดสอบที่เด็กทำทุกชิ้นมาเก็บไว้ในซองพลาสติกนี้ ได้แก่ ภาพวาดระบายสี ภาพพิมพ์สีน้ำ แบบทดสอบ ไม่พบการจัดระบบแฟ้มผลงาน กล่าวคือ เป็นการเก็บผลงานทุกชิ้นแล้วให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อตอนปลายภาคเรียน ไม่พบการคัดเลือกผลงาน ไม่พบการแปลความหมายเพื่อการประเมินพัฒนาการ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่พบว่ามีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ในสัปดาห์ที่ผู้วิจัยสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหน่วย “ข่าว” การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-9.00 น.	-เด็กเข้าห้องเรียน ห้องอาชยานต่าง ๆ -ร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง	-เด็กเข้าห้องเรียน ห้องอาชยานต่าง ๆ -ร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง
9.00-10.00 น.	-สนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่อง “ข่าว” -เชิญวิทยากรมาวาดรูปแปลงนาให้เด็กดู -เด็กวาดภาพระบายสีนาข้าว	-ครูพาเด็กไปกลางสนาม และนำเด็ก ออกกำลังกาย ได้แก่ วิ่ง ยืนขาเดียว กระโดดขาเดียวแข่งกัน เป็นต้น
10.00-10.30 น.	-เด็กเขียนอักษร “ก” ในสมุด เขียนเสร็จ ครูตรวจให้ดาว	-ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ เมื่อวาน (พูดเกี่ยวกับข่าว)

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
10.30-11.30 น.	-เด็กเล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่น สนาม	-เด็กเล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่น สนาม
11.30-13.00 น.	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ
13.00-14.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.30-15.30 น.	-ตื่นนอน ตื่นนม -ห้องอาชยานต่าง ๆ ครูแจกสมุด การบ้าน/เตรียมตัวกลับบ้าน	-ตื่นนอน ตื่นนม -ห้องอาชยานต่าง ๆ ครูแจกสมุด การบ้าน/เตรียมตัวกลับบ้าน

2. โรงเรียนบ้านภูผา (นามสมมติ)

โรงเรียนบ้านภูผา เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 23 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ มีนักเรียนจำนวน 321 คน มีครูจำนวน 19 คน จัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ อนุบาล ประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ในระดับชั้นอนุบาล มี 2 ห้องเรียน

ครูคนที่ 3 เป็นเพศชาย อายุ 50 ปี วุฒิการศึกษา คือ ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ปกศ.สูง) สาขาวิชาสังคมศึกษา สอนระดับชั้นอนุบาล 1 มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 6 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 33 คน ก่อนหน้านี้สอนในระดับประถมศึกษา ไม่พบการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1)สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
- 2)สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3)แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งแบบ อบ. ต่าง ๆ

มีการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน

4)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีลักษณะเป็นกล่องเก็บผลงานเด็ก ไม่พบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นกล่องสำหรับให้เด็กเก็บผลงานทุกชิ้น ซึ่งมีเฉพาะผลงานที่เป็นกระดาษ ได้แก่ การวาดภาพระบายสีเท่านั้น ไม่พบการจัดระบบแฟ้ม ไม่พบการคัดเลือกผลงาน เป็นการรวบรวมผลงานเพื่อให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อตอนสิ้นภาคเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่พบว่ามีจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
9.00-9.30 น.	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก -เด็กท่องอาขยานต่าง ๆ -เด็กนำเงินมาฝาก (กิจกรรมออมทรัพย์)	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก -เด็กท่องอาขยานต่าง ๆ -เด็กนำเงินมาฝาก (กิจกรรมออมทรัพย์)
9.20-9.30 น.	-เล่านิทาน โดยวาดภาพบนกระดาน ประกอบการเล่า (เรื่องนกกตัญญู)	-เล่านิทาน โดยวาดภาพบนกระดาน ประกอบการเล่า (เรื่องคนซื่อเกียจ)
9.30-10.45 น.	-เด็กเขียนอักษร (ในแบบฝึกสำเร็จรูป) โดยให้เขียนต่อจากที่ตนเองเขียนไว้ เขียนเสร็จครูตรวจให้ดาว	-เด็กเขียนเลข 9 (ในแบบฝึกสำเร็จรูป) เขียนเสร็จครูตรวจให้ดาว
10.45-11.00 น.	-ชั่งน้ำหนักเด็ก	
11.00-13.00 น.	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ
13.00-14.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.30-15.00 น.	-ตื่นนอน ตื่นนม เตรียมตัวกลับบ้าน	-ตื่นนอน ตื่นนม เตรียมตัวกลับบ้าน

ครูคนที่ 4 เป็นเพศหญิงอายุ 42 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร สอนระดับชั้นอนุบาล 2 มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบ 24 คน มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 2 ปี เพิ่งย้ายมาสอนที่โรงเรียนนี้โดยก่อนหน้านี้สอนด้านเกษตรระดับมัธยมศึกษา ไม่พบการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1) สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01) มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กไว้บางส่วน
- 2) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3) แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งแบบ อบ.02 และแบบ อบ.03 ยังไม่พบการจัดทำหรือบันทึกข้อมูล จะมีการจัดทำเมื่อปลายภาคเรียน
- 4) แบบฝึกหัดที่ครูสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นการโยงเส้นจับคู่ภาพที่มีจำนวนเท่ากับตัวเลข เติมจำนวนให้เท่ากับจำนวนภาพ และโยงเส้นจับคู่ภาพที่มีจำนวนเท่ากัน นำมาให้เด็กทำในช่วงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ
- 5) แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีลักษณะเป็นกล่องเก็บผลงานเด็ก ไม่พบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นกล่องสำหรับให้เด็กเก็บผลงานทุกชิ้น ได้แก่ การวาดภาพระบายสี และแบบ

ฝึกหัดที่ครูให้เด็กทำ ไม่พบการจัดระบบแฟ้ม ไม่พบการคัดเลือกผลงาน เป็นการรวบรวมผลงานเพื่อให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อตอนสิ้นภาคเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่พบว่ามีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นลักษณะการอธิบายแบบฝึกหัดและให้เด็กทำแบบฝึกหัด (แบบฝึกหัดสำเร็จรูป) ดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
9.00-9.10 น.	-เด็กเข้าห้องเรียน ตรวจร่างกายเด็ก -เด็กนำเงินมาฝาก (กิจกรรมออมทรัพย์)	-เด็กเข้าห้องเรียน ตรวจร่างกายเด็ก -เด็กนำเงินมาฝาก (กิจกรรมออมทรัพย์)
9.10-9.30 น.	-เด็กทำท่ากายบริหาร ร้องเพลงและ ทำท่าประกอบ	-เด็กทำท่ากายบริหาร ร้องเพลงและ ทำท่าประกอบ
9.30-10.30 น.	-เด็กวาดรูประบายสีอิสระ (ตรวจให้ดาว)	-สนทนากับเด็กเกี่ยวกับต้นไม้
10.30-11.00 น.	-เด็กเขียนหนังสือในแบบฝึกสำเร็จรูป	-เด็กทำแบบฝึกลากเส้นต่อจุด ระบายสี
11.00-13.00 น.	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระ
13.00-14.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.30-15.00 น.	-ตื่นนอน ดื่มนม -ครูแจกสมุดการบ้าน/เตรียมตัวกลับบ้าน	-ตื่นนอน ดื่มนม -ครูแจกสมุดการบ้าน/เตรียมตัวกลับบ้าน

3. โรงเรียนบ้านสายฟ้า (นามสมมติ)

โรงเรียนบ้านสายฟ้า เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในตัวอำเภอ มีนักเรียนจำนวน 508 คน ครูจำนวน 27 คน จัดการเรียนการสอน 2 ระดับคือ อนุบาล และประถมศึกษาในระดับชั้นอนุบาลมี 4 ห้องเรียน

ครูคนที่ 5 เป็นเพศหญิง อายุ 55 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการประถมศึกษา สอนระดับชั้นอนุบาล 1 มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 15 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบ 32 คน มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1) สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
- 2) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3) แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งแบบ อบ.ต่าง ๆ

นี้ยังไม่พบการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลจะมีการบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน

4)แบบประเมินภาวะการเจริญเติบโต เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับ น้ำหนัก ส่วนสูง และการตรวจร่างกาย (ตา หู จมูก ปาก เล็บ ผม เลื้อผ้า) ให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ 1 ปรับปรุง 2 พอใช้ และ 3 สะอาด มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง ตอนต้นภาคเรียน

5)แบบประเมินกิจกรรมเคลื่อนไหว เป็นแบบบันทึกการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย คือ ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านสติปัญญา คือ การมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก การควบคุมตนเอง และด้านสังคม คือ การมีวินัย การเป็นผู้นำผู้ตาม ให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ 1 ปรับปรุง 2 พอใช้ และ 3 ดี มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง ตอนต้นภาคเรียน

6)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก เป็นลักษณะแฟ้มเก็บผลงานเด็ก ไม่พบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นแฟ้มสำหรับให้เด็กเก็บผลงานทุกชิ้น ได้แก่ การวาดภาพระบายสี ไม่พบการจัดระบบแฟ้ม ไม่พบการคัดเลือกผลงาน เป็นการรวบรวมผลงานเพื่อให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อตอนสิ้นภาคเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งในสัปดาห์ที่ผู้วิจัยสังเกตเป็นหน่วย “สัตว์น่ารัก” กิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-9.00 น.	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก -เด็กออกกำลังกาย ตามคำสั่งครู	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก -ร้องเพลงและทำท่าประกอบ
9.00-10.00 น.	-เด็กระบายสีภาพสัตว์ (ครูเตรียมรูปสัตว์ไว้)	-เล่านิทานเกี่ยวกับสัตว์ ประกอบหนังสือ (3 เรื่อง)
10.00-10.30 น.	-ครูนำหนังสือนิทานที่มีรูปสัตว์มาให้เด็กดู และถามชื่อสัตว์ให้เด็กตอบ -เด็กเล่นอิสระในห้องเรียน	-เด็กระบายสีภาพสัตว์ (ครูเตรียมรูปสัตว์ไว้) เหมือนวันแรกแต่ให้เด็กเปลี่ยนรูป ด้านหลังให้วาดรูปอิสระได้
10.30-12.00 น.	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน	-เด็กรับประทานอาหารกลางวัน
12.00-14.00 น.	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม
14.00-15.30 น.	-นอนพักผ่อน -ตื่นนอน ตื่นนม -เด็กเตรียมตัวกลับบ้าน	-นอนพักผ่อน -ตื่นนอน ตื่นนม -นำผลงานที่ได้ระบายสีมาให้เพื่อน ๆ ช่วยกันให้คะแนน (ดาว) -แจกสมุดการบ้าน/เด็กเตรียมตัวกลับบ้าน

ครูคนที่ 6 เป็นเพศหญิง อายุ 52 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการประถมศึกษา สอนชั้นคละอายุ มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 16 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 65 คน มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1) สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
- 2) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3) แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) แบบ อบ.ต่าง ๆ
ยังไม่พบการบันทึกข้อมูล จะมีการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน
- 4) แบบประเมินพัฒนาการเด็ก เป็นแบบบันทึกการประเมินที่มีรายการประเมิน (ตัวบ่งชี้/พฤติกรรม) เหมือนกับแบบ อบ.03 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 1 หมายถึง ควรเสริม 2 หมายถึง ปานกลาง และ 3 หมายถึง ดี มีแบบประเมินแต่ไม่พบการบันทึกข้อมูล
- 5) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลตามหน่วยการเรียนรู้ เป็นการสังเกตความสนใจ ความร่วมมือ ความคิดเห็น และการตอบคำถาม คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน มีแบบประเมินแต่ไม่พบการบันทึกข้อมูล
- 6) แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ 1 หมายถึง น้อย 2 หมายถึง ปานกลาง 3 หมายถึง ดี และ 4 หมายถึง ดีมาก มีแบบประเมินแต่ไม่พบการบันทึกข้อมูล
- 7) แบบประเมินจิตพิสัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 0 หมายถึง ปรับปรุง 1 หมายถึง พอใช้ 2 หมายถึง ปานกลาง 3 หมายถึง มาก 4 หมายถึง ดีมาก รายการที่ประเมิน คือ การตรงต่อเวลา ความตั้งใจเรียน ความมีระเบียบ ความซื่อสัตย์ และการให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ประเมินตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีแบบประเมินแต่ไม่พบการบันทึกข้อมูล
- 8) แบบประเมินผลงานเด็ก เป็นแบบประเมินผลงานเด็กใน 3 กิจกรรม คือ สร้างสรรค์ เสริมประสบการณ์ และเสริมทักษะ ผู้ประเมินประกอบด้วย เด็ก เพื่อนร่วมชั้น ผู้ปกครอง และครู รายการที่ประเมิน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ความสะอาดเรียบร้อย สวยงาม การปฏิบัติตามคำสั่ง และความสมบูรณ์ โดยประเมินเป็นดาว คือ 1 ดาว หมายถึง พอใช้ 2 ดาว หมายถึง ปานกลาง และ 3 ดาว หมายถึง ดีมาก พบว่ามีการประเมินผลงานวาดภาพระบายสี 1 ชิ้น
- 9) แฟ้มสะสมผลงานเด็ก ประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็ก และผลงานที่เด็กทำทุกชิ้น ได้แก่ ภาพวาดระบายสี มีการประเมินผลงานเด็ก 1 ครั้ง แต่ไม่พบการคัดเลือกผลงาน และไม่พบการแปลความหมายเพื่อการประเมินพัฒนาการเด็ก ผลงานที่เก็บไว้ครูให้เด็กนำกลับบ้านเดือนละ 1 ครั้ง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ในสัปดาห์
ที่ผู้วิจัยสังเกตเป็นหน่วย "สัตว์น่ารัก" การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-8.45 น.	-เด็กเข้าห้องเรียน นั่งสมาธิ	-เด็กเข้าห้องเรียน นั่งสมาธิ
	-สนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	-สนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน
8.45-9.00 น.	-เปิดเพลงออกกำลังกาย เด็กทำท่าทาง ประกอบเพลง	
	-เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับคำภาษาอังกฤษ ทีละคน (6 คน)	
9.00-9.20 น.	-เด็กเล่นของเล่นสร้างสรรค์ (พลาสติก ไม้บล็อก)	-เด็กระบายสีรูปสัตว์ (ครูเตรียม รูปสัตว์ไว้) เมื่อระบายเสร็จครูตรวจ
9.20-10.30 น.	-เด็กระบายสีรูปสัตว์ (ครูเตรียม รูปสัตว์ไว้)	ให้ดาว
10.30-12.00 น.	-รับประทานอาหารกลางวัน	-รับประทานอาหารกลางวัน
12.00-14.00 น.	-เล่นกลางแจ้งอิสระ/เล่นเครื่องเล่นสนาม	-เล่นกลางแจ้งอิสระ/เล่นเครื่องเล่นสนาม
	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.00-15.00 น.	-ตื่นนอน ดื่มนม	-ตื่นนอน ดื่มนม
	-ห้องอาชยานต่าง ๆ /ห้องศัพท์ภาษา อังกฤษ	-ห้องอาชยานต่าง ๆ /ห้องศัพท์ภาษา อังกฤษ
		-ให้ผู้ปกครองที่มารับมาให้คะแนน (ดาว) ผลงานที่เด็กทำ
		-ครูแจกสมุดการบ้าน/เตรียมตัวกลับบ้าน

4. โรงเรียนบ้านวายุ (นามสมมติ)

โรงเรียนบ้านวายุ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตเมือง มีนักเรียนจำนวน 1,553 คน
ครูจำนวน 77 คน จัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ อนุบาล และประถมศึกษา ระดับชั้น
อนุบาลมี 8 ห้องเรียน

ครูคนที่ 7 เป็นเพศหญิง อายุ 50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศึกษา สอนระดับชั้นอนุบาล 1 มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 12 ปี มีเด็กนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 30 คน มีครูที่เลี้ยง 1 คน มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

1)สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
 2)สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
 3)แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) แบบอบ. ต่าง ๆ
 ยังไม่พบการบันทึกข้อมูล จะมีการจัดทำเมื่อตอนปลายภาคเรียน

4)แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเด็ก เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ได้แก่ ข้อมูลทางครอบครัว สิ่งที่เด็กชอบ นิสัยของเด็ก เป็นต้น มีการบันทึกข้อมูลตอนต้นภาคเรียน 1 ครั้ง

5)แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กโดยผู้ปกครอง เป็นลักษณะแบบสำรวจว่าเด็กแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น ได้/ไม่ได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น รู้ค่าจำนวน 1-10 กล้าแสดงออก เป็นต้น มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้งเมื่อตอนต้นภาคเรียน

6)แบบบันทึกการอธิบายภาพและลักษณะการวาดภาพ เป็นการประเมินการวาดภาพของเด็ก 3 ระดับ คือ เป็นเส้นยุ่งเหยิง มีความหมาย และมีรายละเอียดหรือมีจินตนาการ โดยครูให้เด็กวาดภาพแล้วนำภาพนั้นมาเล่าให้ครูฟังว่าเป็นภาพอะไร มีการประเมิน 1 ครั้ง (1 ภาพ)

7)แบบทอดฝีกหัดที่ครูสร้างขึ้น เป็นลักษณะการโยงเส้นจับคู่ภาพกับคำ โยงเส้นเรียงลำดับ ภาพบาทกับภาพตามคำสั่ง การต่อเติมภาพ เป็นการดัดแปลงมาจากเกมการศึกษาและแบบฝึกต่าง ๆ เป็นการนำมาให้เด็กทำตามหน่วยการเรียนรู้ แต่ไม่ทุกหน่วยการเรียนรู้ มีการตรวจให้คะแนนเป็นดาว แล้วให้เด็กเก็บไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน

8)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีการจัดเก็บเป็นระบบ คือ มีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก มีการเก็บรวบรวมผลงาน แต่ไม่พบการคัดเลือกผลงาน และไม่พบการแปลความหมายเพื่อการประเมินพัฒนาการเด็ก ผลงานเด็กที่เก็บรวบรวมจะให้เด็กนำกลับบ้านเมื่อสิ้นภาคเรียน ในแฟ้มสะสมผลงานเด็กมีแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานเด็กโดยครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ 1 หมายถึง ปรับปรุง 2 หมายถึง ปานกลาง และ 3 หมายถึง ดี รายการประเมิน/พฤติกรรม ได้แก่ ลักษณะนิสัยของการทำงาน ทักษะการคิดและความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร/แสดงความรู้สึกรู้สึกจากการทำงาน มีการประเมินภาคเรียนละครั้ง แต่จากจากการศึกษาเอกสารยังไม่พบการประเมิน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-9.00 น.	-เด็กเล่นที่สนามเด็กเล่น	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก ให้เด็ก
9.00-9.30 น.	-ครูนำเด็กไปทดสอบสมรรถภาพทางกายที่สนาม เช่น วิ่งซิกแซก รับส่งบอล เดินตามเส้น	ทำธุระส่วนตัว -ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองและทำท่าประกอบ
9.30-10.00 น.	-เด็กกลับห้อง ดื่มนม -เล่นอิสระในห้องเรียน	-ดื่มนม
10.00-11.00 น.	-เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์คนละ 3 อย่าง คือ วาดภาพอิสระ ปั้นดินน้ำมัน และ ร้อยเชือก	-ครูนำแม่เหล็กมาดูดวัสดุต่าง ๆ ให้เด็กดู -ให้เด็กวาดรูประบายสีอิสระ
11.00-13.00 น.	-รับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม	-รับประทานอาหารกลางวัน -เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม
13.00-14.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
14.30-15.30 น.	-ตื่นนอน เตรียมตัวกลับบ้าน	-ตื่นนอน เตรียมตัวกลับบ้าน

ครูคนที่ 8 เป็นเพศหญิง อายุ 44 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (ปกศ.สูง การอนุบาลศึกษา) สอนระดับชั้นอนุบาล 2 มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 23 ปี เคยได้รับรางวัลดีเด่นด้านการสอนระดับอนุบาล มีเด็กในความรับผิดชอบจำนวน 30 คน มีครูพี่เลี้ยง 1 คน มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา (ระดับอนุบาล) เอกสารการประเมินพัฒนาการเด็กที่พบ ได้แก่

- 1)สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01)
- 2)สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)
- 3)แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) แบบ อบ.ต่าง ๆ
ยังไม่พบการจัดทำหรือบันทึกข้อมูล จะมีการบันทึกข้อมูลเมื่อตอนปลายภาคเรียน
- 4)แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเด็ก เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ได้แก่ สิ่งที่เด็กชอบ นิยายของเด็ก เป็นต้น มีการบันทึกข้อมูลตอนต้นภาคเรียน 1 ครั้ง
- 5)แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กโดยผู้ปกครอง เป็นลักษณะแบบสำรวจว่าเด็กแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น ได้/ไม่ได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น รู้ค่าจำนวน 1-10 กล้าแสดงออก เป็นต้น มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้งเมื่อตอนต้นภาคเรียน

6)แบบบันทึกการอธิบายภาพและลักษณะการวาดภาพ เป็นการประเมินการวาดภาพของเด็ก 3 ระดับ คือ เป็นเส้นยุ่งเหยิง มีความหมาย และมีรายละเอียดหรือมีจินตนาการ โดยครูให้เด็กวาดภาพแล้วนำภาพนั้นมาเล่าให้ครูฟังว่าเป็นภาพอะไร มีการประเมิน 1 ครั้ง (1 ภาพ)

7)แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กรายบุคคล เป็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ปรับปรุง ปานกลาง และดี มีแบบประเมินแต่ไม่พบการบันทึกข้อมูลใด ๆ

8)แฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีการจัดเก็บเป็นระบบ คือ มีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก มีการเก็บรวบรวมผลงานเด็ก มีการคัดเลือกผลงานเด็ก ครูกำหนดให้เด็กเลือกผลงานที่เด็กชอบเดือนละ 1 ชิ้นงาน ให้เด็กอธิบายว่าเป็นรูปอะไร ชอบอย่างไร และครูก็ให้คะแนนภาพนั้นเป็นดาว แล้วก็นำไปเก็บไว้ในแฟ้มสะสมผลงานเด็ก ส่วนผลงานที่เด็กไม่ได้เลือกเก็บไว้ก็ให้เด็กนำกลับบ้าน ซึ่งผลงานส่วนใหญ่เป็น ภาพวาดระบายสี การกลิ้งสี พับสี เป่าสี ในแฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานเด็กโดยครู เป็นแบบมาตราส่วน 3 ระดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ และดีมาก รายการประเมิน ได้แก่ ผลงานตรงกับหัวข้อเรื่องที่กำหนด ความคิดสร้างสรรค์ การใช้สี องค์ประกอบภาพ ความประณีต ความสะอาด มีการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง แต่จากการศึกษาเอกสารยังไม่พบการประเมิน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ในสัปดาห์ที่สังเกตเป็นหน่วย “ข้าว” กิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
8.30-9.00 น.	-ครูสาธิตการปลูกข้าว -เด็กเพาะเมล็ดข้าวในวัสดุต่าง ๆ (เป็นกลุ่ม)	-เด็กเข้าห้องเรียน สนทนากับเด็ก -ร้องเพลงและทำท่าประกอบ
9.00-10.00 น.	-ครูและเด็กร่วมกันทำขนมข้าวเหนียวเปียก	-ครูนำเด็กไปทดสอบสมรรถภาพทางกายที่สนาม (โยนรับบอล เดินตามเส้น กระโดดขาเดียว)
10.00-11.00 น.	-เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม (ประดิษฐ์ผลงานจากกล่อง กลิ้งสี วาดภาพระบายสี และพับกระดาษ)	-เด็กวาดภาพระบายสีอิสระ -ครูเปิดโทรทัศน์ให้ดู -เล่นอิสระในห้องเรียน

เวลา (ประมาณ)	กิจกรรมวันที่ 1	กิจกรรมวันที่ 2
11.00-13.00 น.	-รับประทานอาหารกลางวัน	-รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.30 น.	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม	-เล่นอิสระกลางแจ้ง/เล่นเครื่องเล่นสนาม
14.30-15.30 น.	-นอนพักผ่อน	-นอนพักผ่อน
	-ตื่นนอน ตื่นนม /เตรียมตัวกลับบ้าน	-ตื่นนอน ตื่นนม /เตรียมตัวกลับบ้าน

จากการสังเกต พบว่า ครูทุกคนมีตารางกิจกรรมประจำวันติดประจำห้องของตนเองทุกคน โดยตารางกิจกรรมประจำวันนี้ ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา มีลักษณะคล้ายกับตารางกิจกรรมประจำวันในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีการจัดเวลาให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตน ซึ่งส่วนใหญ่ (5 คน) ไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นจริงดังกล่าวข้างต้น

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการ โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการประเมินพัฒนาการเด็กจะทำให้เข้าใจเด็กได้ดีขึ้น ทำให้รู้พัฒนาการของเด็ก ทำให้ครูได้รู้จักเด็กแต่ละคนว่ามีความพร้อมด้านใดหรือไม่พร้อมด้านใด และสามารถมองเห็นปัญหาของการพัฒนา เกี่ยวกับพัฒนาการทั้งสี่ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาได้ดี รวมถึงจะทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ สามารถกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการได้

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพัฒนาการเด็กกับการจัดหลักสูตรและการสอน ครูอนุบาลมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การประเมินพัฒนาการสามารถนำมาปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนด้วย เช่น จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อม การประเมินพัฒนาการก็ต้องเป็นการประเมินความพร้อมด้วย นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการประเมินเป็นระยะ ๆ ก็จะสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ดี

ความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการประเมินพัฒนาการเด็กนั้น ส่วนใหญ่ (7 คน) มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก สร้างความลำบากใจให้กับครู เพราะจำนวนเด็กมีมาก ภาระงาน ของครูมีมาก ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงคิดว่าต้องทำเป็นหลักฐานมากมาย ทำไม่ได้ ทำไม่เป็น และมองว่ารูปแบบการประเมินผลการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาง่ายกว่า การที่การประเมินพัฒนาการระดับอนุบาลเน้นการประเมินจากสภาพความเป็นจริง เช่น ใช้วิธีการสังเกต ก็ไม่สามารถสังเกตได้ทั่วถึง ต้องใช้วิธีการเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้าน จึงมองว่าเป็นเรื่องยาก แต่ก็มีความคิดเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะจะทำให้ทราบถึงพัฒนาการทุกด้านของเด็ก เพื่อจะได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กตรงกับพัฒนาการ และความ ต้องการของเด็กอย่างแท้จริง ส่วนอีกท่านหนึ่ง มีความคิดเห็นว่ายาก เนื่องจากมีการจัดทำเป็นระบบอยู่แล้ว ทำเป็นประจำ ไม่คิดว่าเป็นภาระ ถือเป็นหน้าที่ และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม การเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และศึกษาเอกสารของครู อนุบาล สามารถสรุป และนำเสนอตามขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กได้ดังนี้

1. การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กนั้น จากการสัมภาษณ์ครู (5 คน) ระบุว่าตนเองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กดีแล้ว มีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม โดยเฉพาะจากหลักสูตร คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อน ประถมศึกษา ครูทุกคนระบุว่า การประเมินพัฒนาการครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน พัฒนาการและพัฒนาการเด็กจากสมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02) และแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) นอกจากนี้ครูยังระบุว่า ใช้การสังเกตพฤติกรรมเด็กก็ทำให้ทราบถึงพัฒนาการเด็ก และมีครู 3 คน ระบุว่า ไม่มีความรู้และไม่ค่อยเข้าใจพัฒนาการเด็กแต่ก็พยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ

2. การวางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กของครูอนุบาลนั้น จากการสัมภาษณ์ ครูทั้งหมด (8 คน) ระบุว่า ไม่มีการวางแผน กล่าวคือ ไม่ได้คำนึงถึงการประเมินพัฒนาการเด็ก ไว้ล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา หรือภาคเรียนการศึกษา สิ่ง ที่ คำนึงถึง คือ การจัดหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเท่านั้น มีการระบุถึงการประเมินพัฒนาการเมื่อมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งก็เป็นการจัดทำสัปดาห์ต่อสัปดาห์ และครูทั้งหมด (8 คน) ระบุว่า มีการประเมินพัฒนาการเด็ก ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยเน้นที่พัฒนาการด้านสติปัญญามากที่สุด โดยมีการประเมินด้านจิตพิสัย คุณธรรม จริยธรรมด้วย (2 คน)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดบันทึกข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ครูทั้งหมด (8 คน) ระบุว่า

3.1 ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาไว้แน่นอน แล้วแต่ ความเหมาะสมและความสะดวกของครู มีหลายลักษณะ ได้แก่

- 1) การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- 2) การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ช่วงปลาย

ภาคเรียน

3) แพ้ผสมผลงานเด็กกำหนดคัดเลือกผลงานเด็กเดือนละครั้ง และมีการประเมินแพ้ผสมผลงานเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียน

- 4) ประเมินตามหน่วยการเรียนรู้/การทดสอบตามหน่วยการเรียนรู้
- 5) มีการสังเกตพฤติกรรมเป็นประจำต่อเนื่อง
- 6) การสัมภาษณ์ผู้ปกครองขึ้นอยู่กับโอกาสที่พบกับผู้ปกครอง
- 7) ประเมินด้วย แบบ อบ.ต่าง ๆ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ปลายภาคเรียน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กที่ครูอนุบาลนำมาใช้ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมเด็ก จากการสัมภาษณ์ ครูระบุว่า มีการสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นประจำทุกวัน เป็นการสังเกตเด็กทุกคน และสังเกตครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน โดยเน้นเฉพาะเด็กที่มีพฤติกรรมต่างจากเพื่อน หรือเด็กที่มีพฤติกรรมน่าสนใจมากกว่าเด็กคนอื่น ๆ โดยปกติแล้วจะเป็นการสังเกตทั่ว ๆ ไป ไม่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ล่วงหน้าว่าจะสังเกตอะไรบ้าง หรือสังเกตเพื่ออะไร เป็นการสังเกตจากกิจวัตรประจำวันของเด็ก กิจกรรมการเรียนการสอน การทำงาน และผลงานของเด็ก เป็นต้น พฤติกรรมของเด็กแต่ละคนจะถูกประเมินออกมาเป็นภาพรวมของพัฒนาการแต่ละด้านเมื่อปลายภาคเรียน โดยครูจะประเมินในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) เพียง 1 ครั้งเท่านั้น

ในขณะเดียวกัน มีครู 3 คน ระบุว่า มีการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมหรือแบบประเมินพัฒนาการเพื่อใช้ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมเด็กด้วย ซึ่งมีหลายแบบ ได้แก่ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (ให้ระดับคะแนนเป็น 1 2 3) แบบใช่/ไม่ใช่ เป็นต้น ซึ่งรายการ (ตัวบ่งชี้) ในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือแบบประเมินพัฒนาการที่สร้างขึ้นจะเป็นรายการเดียวกันหรือใกล้เคียงกับรายการในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) แต่จะนำมาใช้

เก็บรวบรวมข้อมูลบ่อยครั้งมากขึ้น เช่น ทุกหน่วยการเรียน หรือเดือนละครั้ง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) อีกครั้งเมื่อสิ้นภาคเรียน

จากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พบการสังเกตพฤติกรรมเด็กซึ่งเป็นการสังเกตระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะครูสั่งให้เด็ก “หมุนเข่า 10 ครั้ง กระโดดตบ 10 ครั้ง” โดยครูยืนดูการปฏิบัติของเด็ก ซึ่งเป็นสังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม ความสนใจในการทำงานของเด็ก สิ่งที่บ่งบอกว่าครูมีการสังเกตเด็กตลอดเวลา เช่น ครูเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“... เด็กคนนี้เมื่อก่อนคุยเก่ง แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยคุย ไม่รู้เป็นเพราะอะไร พยายามสนทนอยู่ สงสัยแม่ไม่ให้พูด...”

19 สิงหาคม 2546

“... เด็กคนนี้เห็นเขาเป็นอย่างนั้นนะ (ปากแหงม เพดานโหว่) แต่แม่เขาดูแลดีนะ แต่งตัวสะอาด เรียบร้อย มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ...”

9 กันยายน 2546

“... ดันกล้า (เด็กตัวอ้วน) ไม่ค่อยคล่องแคล่วหรอกมันแล้วลูกไม่ได้ แต่พูดเก่งนะคะ...”

17 กันยายน 2546

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูอนุบาลจะรู้จักเด็กเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเด็กที่มีพฤติกรรม หรือมีบุคลิกลักษณะที่ต่างไปจากผู้อื่น เช่น เด็กที่ครูบอกว่าดีคือ เด็กที่ชอบแกล้งเพื่อน เด็กตัวอ้วนหรือผอมกว่าปกติ เด็กพิเศษ ซึ่งเด็กเหล่านี้ครูจะให้ความสนใจเป็นพิเศษทราบข้อมูลด้านครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจเด็กเป็นอย่างดี เช่น

“... น้องดันกล้า พูดเก่ง มีความรู้เยอะ พ่อ แม่ เป็นอาจารย์อยู่เตรียมอุดม เวลาเราขอความร่วมมือหรือมีหนังสือชี้แจงอะไรไปนะ ให้คำแนะนำ ให้ความร่วมมือดีมาก... น้องดันกล้ามีพี่เลี้ยงนะ บางทีพี่เลี้ยงก็มาส่ง บางทีก็ไม่มาส่ง ขาดโรงเรียนบ่อย พ่อแม่ไม่ค่อยรู้...”

17 กันยายน 2546

“... ครูว่าจะทำ Case น้องอาร์มนะ เขาเป็นเด็กสมาธิสั้น พ่อแม่เขาแยกกัน อยู่กับยายในชุมชนข้างโรงเรียนนี้แหละ แม่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้น้อย...”

18 กันยายน 2546

“... เด็กคนนี้เอาแต่ใจ (เด็กไม่ยอมเข้าห้องเรียนไปยืนเกาะยายอยู่หน้าห้อง) พ่อแม่ทิ้งไว้ให้อยู่กับยาย แล้วก็ไปทำงานรับจ้างที่กรุงเทพ พ่อแม่หนีตามกัน ตั้งแต่อายุ 15-16 พอมีลูกก็ต้องทิ้งให้ยายเลี้ยง แล้วส่งเงินมาให้ ยายก็ตามใจ...”

3 กันยายน 2546

ในขณะที่เดียวกันเด็กที่ครูมองว่าไม่มีปัญหา ไม่มีพฤติกรรมหรือบุคลิกที่โดดเด่นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูก็จะไม่ทราบข้อมูลเด็กมากนัก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมเด็ก ของครู ทั้งหมด (8 คน) ในแต่ละวันในแต่ละกิจกรรม ไม่มีการจดบันทึกไว้

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูทุกคนใช้การสังเกตการทำงานของเด็ก ได้แก่ การทำกิจกรรมศิลปะ การทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ของเด็ก เป็นต้น เช่น

“...ใครว่าสอนอนุบาลง่าย เหนื่อยมากเพราะต้องดูเขาทั้งวัน จะดีก็ตรงการประเมิน พัฒนาการ อาศัยการสังเกตเป็นหลัก ดูตามสภาพจริง เข้ามาตอนแรก ๆ ก็ขี้ไปเรื่อย ๆ เขาก็ดีขึ้น เริ่มเขียนเส้นได้ ชัดได้...”

4 กันยายน 2546

“...ใครที่วาดเสร็จแล้วเอามาส่งครู โดยส่งทีละคน คนที่วาดสวยครูพูดว่า วาดสวยดีนะ ดีมาก ส่วนคนที่วาดไม่สวย ครูพูดว่า ไม่ตั้งใจวาดเลย ดูซิไม่ได้เรื่องเลย อย่างนี้เอาไป ศูนย์ดาว...”

19 สิงหาคม 2546

“...ครูให้เด็กเขียน ก เมื่อเด็กเขียนเสร็จครูให้เอามาส่ง คนที่เขียนดี ครูพูดว่า ดีมาก พร้อมกับตรวจและให้ดาว 3 ดาว เมื่อเด็กอีกคนมาส่งครูพูดว่า เขียนไม่สวยเลย เด็กคนนี้ยังไม่พร้อมต้องอยู่ปีหน้าอีกปี ไปลบแล้วเขียนใหม่ให้สวย...”

21 สิงหาคม 2546

เป็นที่น่าสังเกตว่าการที่ครูให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะ หรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ ครูจะตรวจผลงานเด็กและมีการให้ดาวในแต่ละผลงาน ส่วนคนที่ครูรู้สึกว่าทำไม่ถูกต้องหรือไม่สวยงาม ก็ให้มีการแก้ไข แต่ครูไม่ได้นำข้อมูลจากการให้ดาวเด็กในแต่ละครั้งไปใช้เพื่อการประเมินพัฒนาการเด็ก

2) การสัมภาษณ์ สำหรับการสัมภาษณ์เด็ก มีครู 2 คนที่ระบุว่าใช้การสัมภาษณ์เด็กประกอบกับการสังเกตเด็ก โดยให้เหตุผลว่า การสังเกตเด็กอย่างเดียวไม่สามารถเข้าใจและทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของเด็กได้ ซึ่งการสัมภาษณ์จะเกิดขึ้นเมื่อครูต้องการข้อมูลเป็นพิเศษในบางเรื่องเท่านั้น เช่น เมื่อเด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ และสัมภาษณ์เด็กเป็นบางคนเท่านั้น

การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูทุกคนระบุว่า มีการสัมภาษณ์อย่างต่อเนื่อง แต่เป็นลักษณะการพูดคุย ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองมารับ-ส่งเด็กในแต่ละวัน เรื่องที่พูดคุยเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ความเป็นอยู่ของครอบครัว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เป็นต้น เนื่องจากครูและผู้ปกครองมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี (โรงเรียนนอกเขตเมือง จำนวน 3 โรงเรียน) มีการพูดถึงเด็กหรือสอบถามถึงพฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้านและโรงเรียนบ้าง เมื่อครูพบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่แปลกไปจากเดิม สำหรับผู้ปกครองที่ไม่ได้มารับ-ส่งเด็กด้วยตนเองก็ไม่มีโอกาสได้พูดคุยหรือสัมภาษณ์

ครูที่อยู่โรงเรียนในเขตเมือง 3 คน ระบุว่า การสัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้ปกครองโดยตรงมีน้อย ใช้การส่งสารสัมพันธ์ หรือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองทราบข้อมูลและตอบกลับเป็นหลัก โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้ละ 1 ครั้ง หรือแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งจากการสังเกต พบว่า มีการส่งสารสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง 3 ครั้ง

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พบว่ามีการพูดคุยกับผู้ปกครองเด็กเป็นประจำทุกวันในตอนเช้าที่ผู้ปกครองมาส่งเด็กหรือในช่วงเย็นที่ผู้ปกครองมารับเด็ก ซึ่งเป็นผู้ปกครองบางส่วนเท่านั้น โดยเรื่องที่พูดคุยเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับตัวเด็กหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากครูและผู้ปกครองจะมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้ว เรื่องที่คุยจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวัน ข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยกับผู้ปกครองก็ไม่มีมีการจดบันทึกไว้เช่นกัน

3) การทดสอบ สำหรับการทดสอบนั้น ครูมีการทดสอบเด็กดังนี้

-การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย จากการสัมภาษณ์ ครูทุกคนระบุว่า ต้องทำการทดสอบภาคเรียนละ 1 ครั้ง ก่อนขึ้นภาคเรียนตามรายการในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) และจากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของเด็กตามที่ระบุในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ซึ่งช่วงที่ผู้วิจัยสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นช่วงปลาย

ภาคเรียน ครูจึงมีการทดสอบ โดยการทดสอบนั้นเป็นกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นแยกจากกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ เช่น ให้เด็กโยนรับบอล เดินตามเส้น ยืนขาเดียว ขณะที่ทำการทดสอบไม่มีการจดบันทึก ครูจะสังเกตดูว่าเด็กแต่ละคนสามารถทำได้ตามเกณฑ์หรือไม่ แล้วจึงนำข้อมูลไปประเมินในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) อีกครั้งหนึ่งเมื่อสิ้นภาคเรียน

-การทดสอบด้วยแบบทดสอบรูปภาพ ครูระบุว่า เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง มีการนำมาทดสอบหลากหลาย เช่น ทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้ ทดสอบเดือนละครึ่ง และทดสอบก่อนเปิดภาคเรียน ในส่วนที่นำมาทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้จะเป็นลักษณะแบบฝึกหัดประจำหน่วย มีทั้งที่มึความสอดคล้องกับเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ และไม่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีหลายแบบได้แก่ โยงเส้นจับคู่ เติมคำให้ตรงกับภาพ กากบาทเลือกภาพที่ถูกต้อง เป็นต้น

หลังจากที่ทดสอบแล้ว ครูตรวจโดยให้คะแนนเป็นดาวหรือสัญลักษณ์ ต่าง ๆ และจะดูว่าเด็กทำถูกต้องหรือไม่ถ้าไม่ถูกต้องให้เด็กแก้ไข ครูไม่นำผลจากการตรวจให้ดาวมาใช้ในการประเมินพัฒนาการ เป็นการตรวจให้ดาวผลงานแล้วเก็บผลงานเข้าแฟ้ม และให้เด็กนำกลับบ้าน ไม่มีการจดบันทึกจากการทดสอบหรือทำแบบฝึกหัด โดยครูระบุว่า จะประมวลผลแล้วนำไปประเมินในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) อีกครั้งเมื่อสิ้นภาคเรียน

-จากการสัมภาษณ์ ครูระบุว่า มีการทดสอบด้วยวาจาซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พบว่ามีการใช้คำถามกับเด็กในทุกกิจกรรม โดยเฉพาะในกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นิทานจริง เช่น

“... ครูทบทวนเรื่องที่เรียนไปเมื่อวาน เมื่อวานเราเรียนเรื่องอะไร เด็กตอบ
ขนมบัวลอย ครูมีวิธีทำอย่างไรบ้าง เด็กชายเอเฟยกมือตอบ ปั่นก่อนและกั้ต้ม
ครูบอกว่าเก่งมากเอาไป 3 ดาว...”

21 สิงหาคม 2546

“... ครูให้เด็กท่องอาขยานในตอนเช้า ซึ่งมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วย เมื่อเด็ก
ท่องเสร็จครูก็เรียกชื่อเด็กตามทีละคน เช่น หู ภาษาอังกฤษว่าอะไร เด็กตอบ EAR
ตาภาษาอังกฤษอ่านว่าอะไร เด็กตอบ EYE ...”

9 กันยายน 2546

“... ครูพูดถึงเรื่องสัตว์แล้วก็ถามเด็กทีละคน เช่น สัตว์อะไรที่เราเลี้ยงได้บ้าง เด็กก็ตอบปลากัด แมว สุนัข ...”

11 กันยายน 2546

“... ครูเล่านิทานให้เด็กฟังพร้อมกับวาดรูปไปด้วย โดยขณะที่วาดรูปและเล่าเรื่องก็ถามเด็กไปด้วย เช่น เมื่อวาดแปลงนา ก็ถามเด็กว่า นาเอาไว้ทำอะไร เด็กช่วยกันตอบว่า ปลูกข้าว ครูก็ถามต่อว่าปลูกข้าวไว้ทำไม เด็กก็ช่วยกันตอบ เอาไว้กิน เอาไว้ใส่บาตร ครูก็ถามต่อว่า ถ้าเหลือกินเอาไปทำอะไรได้..เป็นต้น เมื่อเด็กตอบได้ครูจะบอกว่า เก่งมาก...”

4 กันยายน 2546

เป็นที่น่าสังเกตว่าครูทุกคนมีการใช้คำชมว่า “เก่งมาก” และมีการให้ดาวเด็กเมื่อเด็กตอบถูกต้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามของเด็กในแต่ละกิจกรรม ไม่มีการจดบันทึกไว้

4) การใช้แฟ้มสะสมผลงานเด็ก จากการสัมภาษณ์ ครูส่วนใหญ่ (5 คน) ระบุว่ามีการใช้แฟ้มสะสมผลงานเด็ก โดยเด็กทุกคนจะมีแฟ้มประจำตัวของตนเอง ซึ่งมีไว้เก็บผลงานทุกชิ้นของตนเองใส่ลงไปในแฟ้ม ส่วนใหญ่เป็นผลงานกระดาษทั้งสิ้น ได้แก่ ภาพวาดระบายสี แบบทดสอบ และแบบฝึกต่าง ๆ ไม่มีการเก็บผลงานเด็กในหลากหลายกิจกรรม ไม่มีการจัดระบบในการจัดเก็บหรือการคัดเลือกชิ้นงาน ผลงานทุกชิ้นจะถูกรวบรวมและให้เด็กนำกลับบ้าน เดือนละ 1 ครั้ง หรือเมื่อสิ้นภาคเรียน

ครู 3 คน ที่มีการจัดระบบการจัดเก็บ ได้แก่ มีข้อมูลเด็กทุก ๆ คนในแฟ้มสะสมผลงานเด็ก มีการรวบรวมผลงานเด็ก มีการให้เด็กให้คะแนนผลงานหรือชิ้นงานของตนเอง เพื่อน ผู้ปกครอง และครูร่วมให้คะแนนผลงานเด็ก แต่พบว่า มีครู 1 คน ที่กำหนดให้เด็กคัดเลือกชิ้นงานที่เด็กชอบมากที่สุดเก็บเข้าใส่แฟ้มไว้เดือนละ 1 ผลงาน ส่วนที่เหลือให้เด็กนำกลับบ้าน ซึ่งผลงานที่เก็บแต่ละเดือน ครูจะประเมินแฟ้มสะสมผลงานอีกครั้งเมื่อสิ้นภาคเรียนโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการ (มาตราส่วนประมาณค่า) ที่ครูสร้างขึ้นร่วมด้วย

จากการสังเกต พบว่า ครูทุกคนมีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเด็ก แต่ในช่วงที่ผู้วิจัยสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ไม่พบการประเมินพัฒนาการเด็กจากการใช้แฟ้มสะสมผลงานเด็ก สิ่งที่สังเกตพบคือ ครูจะให้เด็กนำผลงานของตนเองไปเก็บไว้ในแฟ้มสะสมผลงานเท่านั้น มีครู 1 คน ที่ใช้แบบประเมินผลงานเด็ก ซึ่งให้เด็กประเมินผู้ปกครองประเมิน แล้วครูก็ประเมิน (การประเมินโดยการให้ดาว) แล้วจึงให้เด็กนำผลงานไปเก็บในแฟ้มสะสมงานของตนเอง

3.3 เครื่องมือที่ครูนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดบันทึกข้อมูลหรือประเมินพัฒนาการ พบว่า ครูทุกคนใช้แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) และสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02) เป็นเครื่องมือหลักในการประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งใช้ประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียน โดยพบว่า มีครู 4 คนที่สร้างแบบประเมินพัฒนาการเพื่อนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม ได้แก่

- 1) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม (เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า/ ไซ-ไมไซ) ได้แก่
 - แบบบันทึกพฤติกรรมใจกัจวัตรประจำวัน การเล่นตามมุม ไม่มี การบันทึกข้อมูล
 - แบบบันทึกพฤติกรรมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ไม่มีการบันทึกข้อมูล
 - แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมบุคคล มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง ตอนต้นภาคเรียน
- 2) แบบประเมินพัฒนาการ (เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า) ได้แก่
 - แบบประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ไม่มีการบันทึกข้อมูล
 - แบบประเมินด้านจิตพิสัย ไม่มีการบันทึกข้อมูล
 - แบบประเมินกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง
 - แบบประเมินสุขภาพอนามัย (สุขนิสัย) มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง
 - แบบประเมินผลงานเด็ก
- 3) แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสำรวจความคิดเห็นของเด็กและผู้ปกครอง เป็นลักษณะมีรายการให้ แล้วให้เลือกในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวเด็ก มีการบันทึกข้อมูล 1 ครั้ง ตอนต้นภาคเรียน
- 4) แบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบรูปภาพ แต่ทำในหลายลักษณะ เช่น โยงเส้นจับคู่ ต่อเติมส่วนที่หายไป กากบาททับภาพที่เลือก
- 5) แฟ้มสะสมผลงานเด็ก ซึ่งมีครู 3 คนที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดย แฟ้มสะสมผลงานเด็กประกอบไปด้วย
 - ประวัติส่วนตัวเด็ก
 - ข้อมูลเบื้องต้นของเด็ก
 - แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านต่าง ๆ

- แบบประเมินพัฒนาการต่าง ๆ
- แบบทดสอบแบบฝึกต่าง ๆ
- ผลงานเด็กที่มีการคัดเลือกแล้ว
- แบบประเมินผลงานเด็ก
- แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงกิจวัตรประจำวันของเด็ก ไม่พบว่าครูมีการนำเครื่องมือใด ๆ มาใช้ในการเก็บรวบรวม หรือบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก พบครู 1 คน ที่ใช้แบบประเมินผลงานเด็ก โดยให้ผู้ปกครอง เด็ก และครู ประเมิน แล้วก็เก็บใส่แฟ้มสะสมผลงานเด็กไว้

จากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พบว่า ในห้องเรียน 3 ห้อง มีเด็กพิเศษรวมอยู่ด้วย ครูใช้วิธีการประเมินพัฒนาการเด็กเหมือนกับเด็กปกติทั่วไป โดยครูระบุว่า ใช้การสังเกตเป็นหลักว่าพัฒนาการเด็กเป็นอย่างไรบ้าง รอจนกว่าเด็กจะพร้อมจึงจะให้ทำกิจกรรมซึ่งพบว่ามีเด็กพิเศษ 1 คน (พัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้า) ครูให้อยู่ซ้ำชั้นเป็นเวลา 5 ปี

4. การสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์และสังเกต ไม่พบว่ามีการสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล เพราะข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกไว้ เมื่อจะมีการประเมินพัฒนาการเด็กตอนปลายภาคเรียนก็ใช้วิธีการประมวลเป็นภาพรวมจากความทรงจำ ส่วนข้อมูลที่มีการจดบันทึกลงในแบบประเมินหรือแบบบันทึกต่าง ๆ ที่ครูสร้างขึ้นก็จะนำไปใช้เลยเนื่องจากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว ไม่ต้องมีการนำมาสรุปก่อน

5. การแปลความหมายพัฒนาการเด็ก จากการสัมภาษณ์และสังเกต ไม่พบว่ามีการแปลความหมายพัฒนาการเด็ก เช่น เมื่อครูทดสอบเด็กโดยการให้เด็กตัดกระดาษตามเส้น เด็กที่ตัดได้ ครูก็บันทึกลงในแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) ว่าตัดกระดาษตามเส้นได้ตามระดับ (1 2 3) ที่ครูเห็นว่าเหมาะสม ไม่ได้แปลความหมายเชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กว่าพัฒนาการกล้ามเนื้อมือเป็นอย่างไร ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเป็นอย่างไร

6. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กนั้น แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

6.1 การรายงานผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหาร ครูรายงานด้วย สมุดรายงานประจำตัวเด็ก (อบ.01) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02) และแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) โดยรายงานภาคการศึกษาละครั้งเมื่อสิ้นภาคเรียน

6.2 การรายงานต่อผู้ปกครอง ครูทุกคนระบุว่า มีการรายงานด้วยการพูดคุยเป็นประจำเมื่อมีโอกาสพบกัน ส่วนการรายงานด้วยเอกสารมีการรายงานด้วยสมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)

และแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) รายงานภาคเรียนละครั้ง เมื่อสิ้นภาคเรียน

จากการสัมภาษณ์และสังเกต พบว่ามีครู 2 คน ที่รายงานด้วยเอกสารอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ สารสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองและแบบสำรวจความคิดเห็นตามหน่วยการเรียนรู้ เป็นต้น สารสัมพันธ์ จะเป็นการรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ปกติจะเป็นการรายงานตามหน่วยการเรียนรู้ หรือตามโอกาสที่เหมาะสม เช่น มีกิจกรรมพิเศษ หรือมีข่าวสารที่สำคัญ รวมถึงสาระความรู้ต่าง ๆ ถึงผู้ปกครอง

ครูทุกคนระบุว่า การให้เด็กนำผลงานของตนเองไปให้ผู้ปกครองดูที่บ้านในแต่ละเดือนหรือเมื่อสิ้นภาคเรียน เป็นการรายงานผลกระประเมินพัฒนาการด้วย

2.3 ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการเด็ก

ปัญหาที่พบจากการประเมินพัฒนาการ จากการสัมภาษณ์ครู สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ปัญหาที่มีปัจจัยจากตัวครูเอง ครูทุกคนระบุว่าไม่มีปัญหา คิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการดีแล้ว

2. ปัญหาที่มีปัจจัยมาจากผู้บริหาร ครูทุกคนระบุว่า ไม่พบปัญหาเพราะผู้บริหารให้อิสระในการทำงานเต็มที่ไม่ว่าเข้ามายังเกี่ยวข้อง

3. ปัญหาที่มีปัจจัยมาจากเด็ก ครูส่วนใหญ่ (5 คน) ระบุว่า พบปัญหา ซึ่งได้แก่ การใช้ภาษาถิ่นของเด็ก เด็กในชั้นเรียนมีจำนวนมาก และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก

4. ปัญหาที่มีปัจจัยจากผู้ปกครอง ครูทุกคนระบุว่า พบปัญหา ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ผู้ปกครองบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินที่ต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผู้ปกครองจำนวนมากขาดการดูแลเอาใจใส่เด็ก เป็นต้น

5. ปัญหาอื่น ๆ ที่พบ ได้แก่ ครูขาดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ฐานะทางเศรษฐกิจที่มีรายได้น้อยของครอบครัวเด็ก และปัญหาในครอบครัวก็ส่งผลกระทบต่อ การประเมินพัฒนาการเด็กด้วย

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก

ข้อเสนอแนะในการประเมินพัฒนาการเด็คนั้น ครูอนุบาลได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครูอยากให้มีแบบประเมินง่าย ๆ เช่น ที่เป็น ผ่าน/ไม่ผ่าน และในแบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อ.บ.) ต่าง ๆ อยากให้ลดรายละเอียดหัวข้อในการประเมินให้เหมาะสมกับเด็ก บางข้อเด็กทำไม่ได้ เช่น ด้านอารมณ์ บอกความรู้สึก แสดงสีหน้าท่าทาง
2. ครูอยากให้มีแบบประเมินพัฒนาการสำเร็จรูปที่ใช้ประเมินพัฒนาการได้ทุกด้าน โดยสร้างเป็นแบบประเมินมาตรฐานเพื่อให้ครูนำมาใช้ประเมินได้เลย และใช้เหมือนกันทั่วประเทศ เพื่อจะได้ประเมินไปในทางเดียวกัน เพราะพัฒนาการบางด้านครูไม่สามารถหาวิธีการประเมินได้ชัดเจน เช่นด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. การประเมินพัฒนาการเด็ก ควรใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนเพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันมีความสามารถไม่เท่ากัน หากครูใช้วิธีการประเมินแบบเดียวกันอาจได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม ทำให้ครูแปลความหมายพัฒนาการเด็กผิดพลาดได้ ดังนั้นควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ผลงานเด็ก
4. ผู้บริหารควรจัดครูที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กอนุบาล หรือมีประสบการณ์ทางการสอนเด็กอนุบาลหลาย ๆ ปีมาสอนในชั้นอนุบาล หรือไม่ก็เป็นผู้ที่เรียนจบทางการอนุบาลศึกษา หรือการศึกษาปฐมวัยโดยตรง เพราะการให้ครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจมาสอนในระดับชั้นอนุบาลนั้น กว่าครูจะสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเข้าใจได้นั้นต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนาน บางครั้งก็เข้าใจไม่ถูกต้องทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้อง มองไม่เห็นแนวทางที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้น เกิดความท้อแท้ จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่รู้จะทำอะไรต่อ ไม่รู้ว่าจะสอนอย่างไร ทำได้เพียงดูเด็กไปวัน ๆ เท่านั้น หรือไม่ก็สอนตามลักษณะที่เคยชินตามศาสตร์ที่ตนเองศึกษามา เป็นต้น